

Dokumenter

- Omslag, forsats, baksats og innhold leveres som separate filer, medmindre for- og baksats er innbygget.
- Eventuelle endringer etter avlevering lages så vidt mulig i trykkeriets versjon.

Beskjæring

- Grafikk til kant skal gå minst 3 mm ut over formatet.
- Tekst, rammer og streker bør plasseres minst 3 mm fra beskjæring, og bilder 7 mm.
- Avskårne omslag skal ha 5 mm ekstra til beskjæring, mens overtreksomslag skal tillegges 15-20 mm til omslagskant, alt etter papptykkelse, nedbrending mm. Legg merke til at det skal være motiv på hele formatet.
- Unngå streker hen over oppslag – især diagonale.
- Unngå bilder i overgangen fra omslag til materie.

Lag

- Kommentarer legges helst i et separat lag.
- Det er sikrest å fjerne lag som ikke skal brukes til trykk, eller sette dem til *Nonprinting*.

Omslag

- [Her](#) kan du beregne ryggbredden, og [her](#) finner du en oppsetningsveiledning. Din ordrestyrer sender også gjerne en ferdig oppstrekning, enten som PDF eller åpent dokument (IDML fra InDesign).
- Hvis det er flere versjoner av teksten, eller det skal lages preg eller lakk, er det sikrest å plassere grafikken i forskjellige lag, fremfor på flere sider.
- Unngå trykkfarge på flater som skal limes, fx ryggen på innersiden av et omslag. Ved fire bukk og sidelim holdes dessuten 3 mm fri på begge sider av ryggen.
- *Preg og partiell lakk* leveres i 100% sort. All tekst skal konverteres til outline, og all grafikk skal være vektor.
- *Preg* plasseres i minst 15 mm avstand fra omslagets ytterkanter.
- *Tekst til foliepreg* skal ikke være for liten eller inneholde fine detaljer, især ikke hvis stoffet har en grov struktur.
- *Tekst til blindpreg* skal ha en strektykkelse på minst 1 mm, og det skal være minst 1 mm mellom strekene.

Farger

- Bemerk, at 100% sort overprinter alle andre farger.
- Fortell alltid trykkeriet, hvis det skal benyttes andre farger enn CMYK.
- Tekst og streker i hvitt eller mer end to farger skal ikke være for tynne. Generelt bør 3-farget og negativ tekst ikke være mindre enn 8 punkt, og 4-farget tekst (især sidetall) ikke mindre enn 10 punkt. Hvis skrifttypen inneholder meget fine detaljer, skal teksten være tilsvarende større.

Illustrasjoner

- Rasterbilder skal helst ha en effektiv ppi mellom 260 og 400, og strektegninger minimum 600 ppi.
- Billednavn skal alle være forskjellige og slutte med en *extension* som fx *.tif*. Spesialtegn og norske bokstaver bør unngås.
- Frittlegning av bilder via InDesign's *Detect Edges* frarådes. Skanneravdelingen hjelper gjerne med frittlegning i Photoshop.
- Illustrasjonsfiler skal stå til *Document Color Mode* → *CMYK Color*, og skal ikke inneholde RGB eller sort tekst bestående av flere farger.
- Streker bør ikke være tynnere enn 0,2 punkt.
- Rasterbilder i Illustrator-filer skal være *embedded*.

Preflight

- Narayana Press sjekker alltid filene innen trykk og sier fra hvis noe skal rettes. Se [her](#), hvordan du bruker InDesign's *Live Preflight*.

Samling av filer

- Dokumenter, illustrasjoner og fonter kan med fordel samles med programmets *Package* funksjon (se nærmere [her](#)). Lowres plasseringsfiler fra trykkeriet behøver ikke å medsendes.
- Medsend alltid en lowres PDF som trykkeriet kan bruke til å sjekke/sammenligne med.

PDF

- Innhold eksporteres som enkeltsider, aldri som oppslag.
- Crop Marks mm plasseres minst 3 mm fra beskjæring. Unngå *Bleed Marks*, *Registration Marks* og *Color Bars*. Du kan nedlaste Narayana Press innstillinger [her](#).
- Omslag eksporteres, så bukkestreger mm kommer med (ca. 12 mm *Bleed*).
- Filstørrelsen skal ikke overstige 2 GB.
- Fonter skal være embedded.
- Eventuelle rettelser sendes som en PDF for hver side, navngitt med sidetall.

Overførsel

- Komprimer filene med Zip, Rar, 7z eller tilsvarende, innen du overfører dem. De komprimerte filer bør ikke være større end 2 GB.
- Filene kan overføres med din foretrukne filoverførsels-service, eller til Narayanas Press' filserver.

Se også veiledninger til [flersprogsproduksjon](#) og [spiraliserede bøger](#).

Hvis du er i tvil om noe, er du alltid velkommen til å spørre din kontaktperson hos Narayana Press.